

Universiteit Utrecht

170
26 juni 2007

BESTUUR EN BEHEER

Succesvolle Departementsdag

Voor de vierde maal op rij organiseerde Natuur- en Sterrenkunde een Departementsdag. Op donderdag 14 juni kon iedereen weer kennis nemen van het uiteenlopende

onderzoek dat er binnen het departement plaatsvindt. De middag werd geopend met een plenaire bijeenkomst, waar de onlangs tot hoogleraar benoemde Marjolein Dijkstra een presentatie gaf over haar werk. Daarna kon men in twee rondes luisteren en kijken bij een aantal onderzoeksgroepen en bij de afdeling instrumentatie. De organisatie — dit jaar bestaande uit Sjors

Wurpel, Søren Larsen en Wilke van der Schee — had ondanks een korte voorbereidingstijd toch een interessant programma in

elkaar weten te zetten, dat goed werd bezocht. De dag werd zoals gebruikelijk afgesloten met een barbecue op het dakterras van het Minnaertgebouw. Het departement is vast van plan om deze traditie voort te zetten.

ONDERZOEK

Henk Dijkstra één van de winnaars SURFnet/NWO lichtpadenwedstrijd "Enlighten Your Research"

Op 21 juni 2007 zijn de winnaars van de lichtpadenwedstrijd Enlighten Your Research bekend gemaakt. Prof. Henk Dijkstra (IMAU) heeft met zijn onderzoeksproject *Visualisatie van klimaatgegevens op afstand in hoge resolutie met pixel-streaming*, één van de vijf SURFnet/NWO hoofdprijzen gewonnen. Enlighten Your Research is het lichtpad-stimuleringsprogramma van SURFnet voor Nederlandse onderzoekers. Doel van de wedstrijd is het gebruik van lichtpaden als middel voor wetenschappelijk onderzoek te stimuleren. Onderzoekers werden uitgedaagd om onderzoeksvoorstellen in te dienen waarin lichtpaden worden gebruikt om op een vernieuwende manier onderzoek te verrichten.

Lichtpaden zijn een nieuwe functionaliteit van het hybride netwerk SURFnet6 en zijn rechtstreekse verbindingen tussen twee eindpunten in het netwerk. Een lichtpad kenmerkt zich door een hoge doorvoersnelheid en betrouwbaarheid. Daarmee zijn lichtpaden zeer geschikt voor wetenschappelijk onderzoek en bieden ze vooral de mogelijkheid om nieuwe wegen in te slaan. Hierbij ontbreekt ook de internationale component niet: SURFnet stimuleert wereldwijde ontwikkeling van hybride netwerken waardoor deze lichtpaden niet op hoeven houden bij de landsgrenzen.

Het voorstel van Henk Dijkstra voor het gebruik van een lichtpad betreft de visualisatie van klimaatgegevens op afstand in hoge resolutie met pixel-streaming door middel van een lichtpad tussen de Universiteit Utrecht en SARA in Amsterdam.

De hoofdprijs die Henk Dijkstra gewonnen heeft bestaat uit een lichtpad van 1 Gigabit per seconde voor 4 jaar, ondersteuning van de instelling van de onderzoeker bij het configureren van het lichtpad en een geldbedrag van 20.000 euro.

Voor meer informatie zie http://lichtpad.surfnet.nl/info/nieuwsbericht_content.jsp?objectnumber=191464.

Matthieu Ernst benoemd tot Onsager Professor

Emeritus-hoogleraar Matthieu Ernst is benoemd tot Onsager Professor 2007. Deze eer is hem toegekend door de NTNU, de Noorse Universiteit voor Wetenschap en Technologie in Trondheim. Matthieu Ernst was hier al enige malen te gast. De Noorse Universiteit roemt zijn werk in de statistische fysica en dan vooral de kinetische gas-theorie, en de toewijding en energie waarmee hij zijn werk verricht.

De Onsager leerstoel werd ingesteld in 1993 en is genoemd naar de Noorse Nobelprijswinnaar Lars Onsager. De laureaat verblijft drie tot vijf maanden aan de NTNU. Voor Ernst is dit verblijf half april begonnen. Op 1 juni ontving hij de ere-medaille die bij de toekenning behoort.

ECHO-projectsubsidie voor dr. René van Roij

Onlangs kende NWO-CW aan dr. René van Roij een ECHO-projectsubsidie toe voor zijn voorstel 'Suspensies van geladen staafjes: afschermen, wegdraaien, ontmengen, en ordenen'. In het project wordt theorie ontwikkeld en uitgewerkt voor het gedrag van suspensies van geladen colloïdale staafjes (zoals bijv. de colloïdale bead-chains die recent experimenteel gemaakt zijn in de Soft Consensed Matter groep). In eerste instantie zal bestudeerd worden hoe de faseovergang van ongeor-

bestuur en beheer
onderzoek
varia
promoties
agenda

dend naar vloeibaar kristallijn afhangt van de lengte, lading, zoutconcentratie, flexibiliteit, etc., en in een later stadium of er nog meer overgangen en structuren mogelijk zijn, bijv. gas-vloeistof of kristallijn.

De projectsubsidie is een ondersteuning van 'risicovol onderzoek' en werd toegerekend binnen het focusgebied chemie in relatie met de fysica en materiaalkunde. De toekenning maakt deel uit van een grotere subsidieverstrekking, van 11 miljoen, vanuit het gebied Chemische Wetenschappen (CW) van NWO. Voor meer informatie zie: http://www.nwo.nl/nwohome.nsf/pages/NWOA_743C5U

VARIA

Jaap Verkerk neemt afscheid van IGF en van N&S

Op woensdag 13 juni heeft dr. ir. Jaap Verkerk afscheid genomen in de bovenkantine van het Minnaertgebouw. Jaap Verkerk kwam 1 december 1980 bij de Universiteit Utrecht en was meer dan 25 jaar aan de Natuur- en Sterrenkunde verbonden als hoofd van de Instrumentele Groep Fysica. Hij geldt als zeer deskundig op het gebied van de mechanische productietechnieken. Jaap speelde een belangrijke rol bij de ontwikkeling en vervaardiging van de vaak zeer geavanceerde onderzoeksinstrumentatie van de faculteit. Jaap Verkerk gaf leiding aan de werkplaats in een periode waarin er veel ontwikkeling was op het gebied van de wetenschappelijke instrumentatie en waarin de Werkplaats Fysica werd omgevormd tot de Instrumentele Groep Fysica en de mechanische en elektronische groep tot één organisatie werden geïntegreerd. In augustus 2006 werd stilgestaan bij het feit dat de IGF 40 jaar geleden in de Uithof kwam (1965).

Tijdens de receptie werd door dr. Toine Arts gememoreerd dat alle visitatiecommissies die hier op bezoek kwamen zich in lovende woorden hebben uitgelaten over de IGF en dat zij zonder uitzondering de aanwezigheid van zo'n hoogwaardige werkplaats als een groot pluspunt voor de Natuur- en Sterrenkunde in Utrecht bestempelden.

Jaap Verkerk heeft voor een belangrijk deel bijgedragen aan de kwaliteit van de werkplaats als instrumentele voorziening. Dit is een niet geringe prestatie waarvoor het departement Natuur- en Sterrenkunde Jaap Verkerk zeer erkentelijk is.

ORATIE EN PROMOTIE

In FacNieuws 169 was de informatie over de promoties en de oratie niet correct. Deze informatie was overgenomen uit de lijst van de pedel. Deze is inmiddels aangepast. Onderstaande informatie is de juiste.

Oratie woensdag 11 juli, 16.15, Prof.dr. B.J.J.M. van den Hurk, bijzonder hoogleraar op de Buys Ballot-leerstoel, hoogleraar 'Regionale Klimaatanalyse' locatie: Aca-
demiegebouw; Titel: 'Interactie tussen hemel en aarde'.

Het klimaat beïnvloedt de staat van het land. Ook in de meteorologie beïnvloeden atmosferische klimaatprocessen de toestand van het land: neerslag, wind, luchtvochtigheid, ze zijn van invloed op hoe nat het land is, of hoe warm, of bevroren. Maar andersom heeft het land ook een duidelijke invloed op de atmosfeer: water, straling, en warmte vinden ook hun weg naar de atmosfeer. Bij een dergelijke tweezijdige beïnvloeding spreekt men van terugkoppeling, of feedback. En die feedback is er deels verantwoordelijk voor dat bijvoorbeeld droge perioden in de zomer lang kunnen aanhouden. Maar begrijpen we wel goed hoe het werkt? Weten we wel hoe we die terugkoppelingen in een klimaatmodel moeten stoppen? Zijn projecties met die klimaatmodellen voor ons toekomstig klimaat wel betrouwbaar? En hoe moeten we naar deze terugkoppeling kijken in het wetenschappelijk klimaatonderzoek? Bart van den Hurk gaat op deze vragen in.

Promotie woensdag 11 juli, 14.30, Drs. J. Palero, 'Nonlinear spectral imaging of biological tissues'. Promotor: prof. dr. H.C. Gerritsen. Co-promotor: dr.ir. H.J.C.M. Sterenborg.

AGENDA

Algemeen Fysisch Colloquium vrijdag 29 juni, 15.30 uur, MG 208, Prof.dr. J.J. Kelly, 'An Ode to Silicon' The electronic properties of silicon have in the last half-century been responsible for a true revolution: scientific, economic and social. In the present talk this rather

"modest" but extremely versatile element will be considered. The emphasis will be on the science of the solid/solution interface. Silicon has very interesting surface-chemical and electrochemical properties, whose application has led to the development of important new technologies, in particular micro-electromechanical systems (MEMS). Whatever would we do without silicon!

IGG Colloquium, donderdag 12 juli, BBL zaal 160, aanvang 15.30 uur. Willemijn van der Linden, (UU), 'Theoretisch gekkenhuis'. Over de literaire representatie van wetenschap in De ontdekking van de hemel (1992) van Harry Mulisch. In de 19e, 20ste en 21ste eeuw hebben vele natuurwetenschappelijke en technologische innovaties uiteenlopende, publieke discussies uitgelokt. Ook de literatuur heeft daarbij als een belangrijk medium gefungeerd. Meer dan eens is in romans en gedichten immers aan de natuurwetenschap en de technologie gerefereerd. Bovendien zijn daarbij niet zelden kritische oordelen over wat natuurwetenschappers ambiëren en praktiseren tot uitdrukking gebracht. Als exemplarisch voor dergelijke 'wetenschapsliteratuur' kan gelden De ontdekking van de hemel (1992) van Harry Mulisch. Deze veelgeprezen roman, veelal als intellectualistisch aangeduid, bevat talrijke verwijzingen naar diverse kennisdisciplines zoals de astrofysica, de wiskunde, de theologie en de historische taalkunde.

FacNieuws

Redactie van FacNieuws
Rachèl Gerrits (2922)
Peter Mertens (2725)
Roelof Ruules (9089)
www1.phys.uu.nl/facnieuws/
e-mail: facnieuws@phys.uu.nl

FacNieuws 171 verschijnt op
dinsdag 10 juli 2007
deadline vr. 6 juni 2007